

Prostovoljstvo na Švedskem

Prostovoljsko delo je duša švedskega terciarnega sektorja. Ekonomska vrednost prostovoljskega dela znaša 4,03 % BDP, kar Švedsko, glede na raziskavo inštituta Johna Hopkinsa, postavlja na drugo mesto med šestintridesetimi državami. Prostovoljci opravijo toliko dela, kot ga opravi 150.000 plačanih delavcev, to je enako 2,5 odstotkom delovne sile na Švedskem. Če bi njihovo delo ovrednotili, bi cena njihovega dela znašala 10.206 milijonov ameriških dolarjev.

Značilnosti prostovoljskega dela na Švedskem

Raziskava, ki jo je CEV izvedel leta 2005, je pokazala, da kar polovica vseh Švedov opravlja prostovoljsko delo. Le še v Združenih državah Amerike, na Norveškem in na Nizozemskem so državljani tako aktivni na tem področju. Na podlagi te raziskave so ustvarili tudi profil prostovoljca. Tipičen Švedski prostovoljec je aktiven moški ali ženska sredi svoje poslovne kariere, izobražen, izhaja iz premožnejšega socialno-ekonomskega okolja. Ima družino in razvejano socialno mrežo.

Razloge, zakaj se Švedi podajo v prostovoljstvo, lahko povežemo s tremi dejavniki. Ljudje, ki so aktivni na enem področju, so velikokrat aktivni tudi na ostalih družbenih prizoriščih. Kar pomeni, da se bodo zaposleni ljudje, ki imajo otroke, bolj verjetno odločili za prostovoljsko delo kot ostali. Na odločitve pa vplivajo tudi socialno-ekonomski viri in aktivna državljska tradicija. Prostovoljsko delo je dodatna aktivnost, ki jo državljani opravljajo poleg plačanega dela, v manjši meri pa se za to dejavnost odločajo pripadniki marginalnih skupin. V tem primeru prostovoljstvo na žalost ne predstavlja možnosti za zmanjševanje razlik in možnosti, da se v družbo vključi tudi ljudi z obrobja.

Razlike obstajajo tudi med moškimi in ženskami. Starejše ženske prostovoljsko delujejo predvsem v okviru cerkvenih in religioznih dejavnosti, medtem ko se mlajši moški raje odločajo za šport. Šport je področje, kjer deluje največ švedskih prostovoljcev, in sicer kar dvajset odstotkov. Kot je pokazala CEV-ova raziskava, športni trenerji opravijo stoosemdeset ur prostovoljskega dela letno, kar znese štiri ure tedensko. Slabše pa je prostovoljstvo zastopano na področju zdravstva in socialnega dela.

Kljub temu da je prostovoljstvo sestavni del švedske družbe, nimajo nobenega zakona, ki bi neposredno opredelil pravice in dolžnosti prostovoljca. Zakon o zavarovanju brezposelnih oseb navaja, da lahko brezposelna oseba zaradi opravljanja prostovoljskega dela izgubi socialno podporo. S tem želijo doseči, da bi bili brezposelni v vsakem trenutku na voljo za vstop na trg dela.

Razvoj prostovoljstva in prostovoljskih organizacij

Prostovoljstvo na Švedskem se je začelo razvijati znotraj množičnih gibanj v začetku prejšnjega stoletja, ki so pomembna tudi za razvoj socialne države in države blaginje. Prostovoljci znotraj teh gibanj so bili obenem tudi njegovi člani. Popularnost in lojalnost do gibanj je dolgo časa zaviralo nastanek klasičnih prostovoljskih organizacij, ki so značilna za ostalo Zahodno Evropo. Prvi regionalni prostovoljski centri so se tako na Švedskem pojavili šele pred šestnajstimi leti. Svoja vrata je prvi center odprl leta 1993 v občini Haga. Ustanovljen je bil po norveškem vzoru, ki je takrat že imela razvejano mrežo takih centrov. Do leta 2005 se je število centrov povečalo na devetinšestdeset. Vendar pa obstajajo velike regionalne razlike, saj ima Götaland na jugu Švedske kar osemindeset takih centrov, medtem ko jih ima Norrland na severu le pet.

Na ustanovitev nacionalne prostovoljske agencije Volontärbyrån pa so čakali do leta 2002. Volontärbyrån je nastala kot pilotni projekt pod okriljem Foruma za prostovoljsko socialno delo (Forum for Voluntary Social Work). Agencija povezuje posameznike (prostovoljce) z organizacijami, ki iščejo prostovoljce, in ne direktno s posamezniki, ki potrebujejo pomoč, kot to počnejo regionalni centri. Na spletni strani agencije www.volontarbyran.org si lahko posameznik izbere prostovoljsko delo, ki ga zanima. V iskalnik navede kakšno delo in področje ga zanimata, koliko ur tedensko želi nameniti prostovoljstvu, v kateri občini ... Program nato izmed 777 organizacij poišče dela, ki ustrezajo uporabniku portala.

Vir: VITA evrope, CEV, ERNOP.EU

Andreja Svete

Mednarodni delovni tabori

Izbirate lahko med različnimi delovnimi tabori na Švedskem. Tu najdete informacije o tem, kako se prijaviti, preverite seznam taborov, ki so na voljo, in preberete zanimive informacije o dejavnostih prostovoljcev.

<http://ial.se/www>

Organizacija Manniskohjälp

Ta organizacija prireja prostovoljno delo v tujini ali na Švedskem. Tu najdete kontaktne informacije in preberete, kakšne ideje imajo drugi.

<http://www.manniskohjalp.se/en>

Eurodesk